

vun suhteen on aivan edellisen kaltainen. Niittyvillarämeillä pintakasvillisuuden kehitys saavuttaa IR:tä muistuttavan vaiheen 15—20 vuoden kuluttua pysyen siinä viimeiseen havaintohetkeen asti.

On ilmeistä, että RSR ja VSR muuttuvat nykyisellä teholla suoritettujen metsäojitusten vaikutuksesta viidenkym-

menen vuoden aikana lähelle kehitystasetta, joka jokseenkin vastaa OMT:tä tai MT:tä sekä pintakasvillisuutensa että puuston vuotuisen kuutiokasvun puolesta. IR ja NR eivät nähtävästi saavuta ainakaan ensimmäisen 100 vuoden aikana vastaavaa astetta nykyisellä ojitusteholla.

On the Influence of Forest Ditching on the Surficial Vegetation of some Hummocky Peat Moors

Material: 79 experimental squares made by the workers of the Peat Department of the Forestry Survey are divided as to their types, as follows:

LR 10 RSR 20 VSR 20 IR 18 NR 11

LR = lettorämeet (fen-like hummocky peat moors with small pines and birches, and dwarf shrubs growing on the hummocks);

RSR = ruohoiset sararämeet (hummocky Carex peat moors with grasses);

VSR = varsinaiset sararämeet (hummocky Carex peat moors proper);

IR = isovarpuiset rämeet (hummocky peat moors with brushwood);

NR = niittyvillarämeet, a new term for it »tupasvillarämeet» = TR (hummocky Vaginatum peat moors).

Drawing 1 shows the average changes of all plant species after ditching in different years. The following stages have been noted, viz. an attack stage, a fighting stage and a compensation stage.

Drawing 2 presents changes of a number of species in the different biological groups of the hummocky Carex peat moors during an attack stage.

Drawing 3 shows a method employed when observing occurrences of different species during various stages. The percentage indicating the occurrence of a species (at the right hand side of the name of a plant) shows on how many squares of the plant material a species is to be found. At left there is a scale for the mean values indicating an abundance of species.

The circles in the scales present numeral values before ditching and the dots in this case corresponding values after a lapse of ten years; the arrows show directions of changes.

Drawing 4 indicates the mean annual cubic growth of hummocky Carex peat moors. The writer wishes to draw attention to the period of the last ten years, in which an apparent compensation stage has started, as is also noted from the surficial vegetation.

Conclusion: It is evident that under the influence of present effective forest ditching during some 50—60 years, the hummocky Carex peat moors with grasses (RSR) and the hummocky Carex peat moors proper (VSR) will undergo a change and gradually tend towards a stage of development, which, as regards the surficial vegetation and the annual cubic growth, fairly corresponds to the Oxalis-Myrtillus or Myrtillus Types. Ditching having present effect, the hummocky peat moors with brushwood (IR) and the hummocky Vaginatum peat moors (NR) will not seemingly attain to a corresponding stage, not at least in the next 100 years.

Juhani Sarasto.

UUTISIA

Kauppa- ja teollisuusministeriö on myöntänyt seuralle 90.000 mk:n määrärahan julkaisutoimintaa varten. Valtiovarainministeriö on puolestaan suostunut seuran anomukseen, että seuralle tehty yli 100.000 mk:n lahjoitukset saa lahjoittaja vähentää verotettavista tuloistaan liittämällä mukaan po. päätöksen ja seuran antaman todistuksen.

SUOVILJELYSYHDISTYKSEN JA ASO:N VILJELYSKELPOISUUSTUTKIMUKSISTA

ASO:n ylimääräinen maatutkimusjaosto on v:sta 1945 alkaen suorittanut vuosittain varsin huomattavassa määrin asutus toiminnan yhteydessä tarvittavia maiden viljelys- ja asutuskelpoisuustutkimuksia. Ne ovat jatkona niille tutkimuksille, joita Suoviljelysyhdistys aikaisemmin v. 1923—44 suoritti pääasiassa samoja tarkoituksia varten.

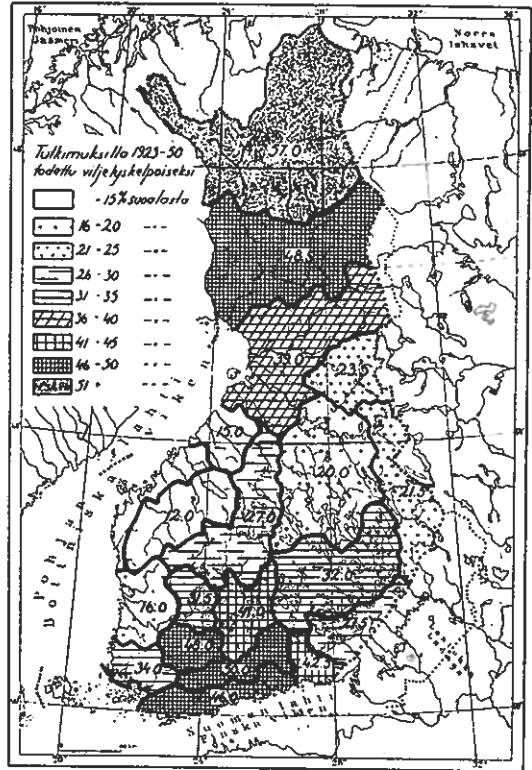
Koska näissä, sekä Suoviljelysyhdistyksen että ASO:n puolesta suoritetuissa suomaiden viljelyskelpoisuuden arvioinneissa ja määrittämissä on jatkuvasti käytetty suurin piirtein samoja luokitteluperusteita, on täten saatu kootuksi maastotutkimuksiin nojautuva tilasto, joka käsittää nykyisin jo n. 1/10 maamme koko arvioidusta suoalasta. Kun tutkimuksia on li-

säksi suoritettu eri puolilla melko tasa-suhteisesti ja edustavasti, hahmoittuu niiden perusteella kuva suomaiden hyvydestä ja viljelyskelpoisuuden vaihtelusta maamme eri osissa. Tämä esitetään maanviljelysseura-alueittain kirjoitukseen liittyvässä kartassa, joka tarjoaa myös osittain vertailupohjan Valtakunnan metsien II:ssa linja-arvioinnissa saaduille tuloksille.

Kartassa herättää huomiota viljelyskelpoisten soiden yllättävän suuri suhteellinen määrä Etelä-Suomessa. Se johtuu huomattavalta osalta siitä, että tutkimukset ovat suuntautuneet asutustoiminnan yhteydessä pääasiallisesti parhaille soille, kun sen sijaan laajemmat »rahkat» ja »keitaat» ovat jääneet tutkimusten ulkopuolelle. Viljelyskelpoisten soiden kokonaismäärä, huomioon ottaen vastaavan Etelä-Suomen monien osien suhteellisen suoköyhyyden, ei kuitenkaan missään tapauksessa voi olla kovinkaan huomattava.

Tarkastamalla tilaston (julkaistaan seur. numerossa) osoittamia maamme eri puolilta tutkittujen suomaiden kokonaismääriä, voidaan kulloinkin saada käsitys siitä, miten luotettavina ilmoitettuja prosenttilukuja voidaan pitää. Toisaalta on mainittava, että sitä luotettavampi keskiarvo saadaan, mitä laajemmilta alueilta se lasketaan. Jos esitetty kartta olisi laadittu kunnittain, olisi se vähentänyt tulosten yleiskatsauksellisuutta.

Tilastossa on laskettu suomaiksi turvekerrokseltaan vain keskimäärin 20—30 cm:n ylittävät alueet (alkuvuosina pidettiin rajana 20 cm, myöhemmin 30 cm). Viljelyskelpoisten maiden kokonaismäärät ovat myös jossakin määrin harhauttavia, koska vv. 1923—34 ei kivennäismailla suoritettu viljelyskelpoisuusarvostelua ja soistuneistakin maista (turvekerros alle 20—30 cm) on myös vähäinen osa tässä mielessä luokittelematta. Suomaiden osalta on sen sijaan käsitys viljelyskelpoisen maan (= vilj. arvo erittäin hyvä + hyvä + tyydyttävä) alarajasta pysynyt koko ajan kutakuinkin samana. Viljelysarvoluokan »erittäin hyvä» suhteen on kuitenkin mainittava, että alkuaikoina siihen vietiin suhteellisesti runsaammin soita kuin myöhemmin. Tämä voi johtua osittain siitä, ettei silloin turvelajeihin kiinnitetty yhtä suurta huomiota kuin nykyisin, vaan annettiin letoille jo yksin kasvillisuu-

Suomaiden viljelyskelpoisuus ilmaistuna prosentteina maanviljelysseuroittain.

den perusteella yleensä korkea viljelysarvo, (alkuvuosina tutkittiinkin laajoja letovaltaisia alueita etenkin Tervolan, Kuusamon ja Kittilän kunnissa), osittain myös siitä, että myöhemmin on kenties käytetty hieman ankarampaa arvosteluasteikkoa. Niinpä vv. 1923—38 arvosteltiin tutkitusta suoalasta erittäin hyväksi 3,7 %, vv. 1939—50 vain 0,2 %. Viljelysarvoltaan hyvistä ovat vastaavat prosenttiluvut 13,8 ja 9,3 ja tyydyttävistä 36,7 ja 34,2.

Vaikka huomattava osa tutkimuksista on suunnattu sellaisille alueille, joihin asutusmielessä oli jo ennakoita kiinnitetty huomiota ja joiden tämän perusteella voisi otaksua edustavan keskimääräistä parempia maita, ei tutkimusten osoittama soiden keskimääräinen viljelyskelpoisuusprosentti ole harhauttavan korkea. Mainittakoon, ettei tutkimusten osoittama tulos maamme viljelyskelpoisten soiden kokonaismäärästä ylitä valtakunnan metsien II. linja-arvion yhteydessä tehtyä vastaavaa arviota, vaan jää hieman pienemmäksi. Tämä johtune huomattavalta osalta siitä, että selostettavana olevista tut-

kimuksista on runsaasti yli puolet toimitettu valtion metsämailla, jotka ovat tunnetusti melko karuja seutuja varsinkin maamme eteläpuoliskolla.

Tutkimuksissa käytetty viljelyskelpoisuuden määrittely perustuu lähinnä eri turvelajeihin ja niiden maatumisasteeseen. Turvelajien viljelyskelpoisuuden arvostelu nojautuu pääasiassa niistä suoritettuihin kemiallisiin, ennen kaikkea niiden typpipitoisuutta ja happamuutta koskeviin analyysihin. Myöskin suoritettavat viljelyskokeet ovat tukeneet käsityksiämme eri turvelajien viljelyskelpoisuudesta. Suotyypin otetaan huomioon viljelyskelpoisuuden arvostelussa, ja varsinkin niissä tapauksissa, joissa turvelajin määrittäminen on vaikeata. Huomattava on lisäksi, että arvostelu tapahtuu samojen perusteiden mukaan koko maassa, siis riippumatta tutkimusalueen maantieteellisestä sijainnista. Sellaiset tekijät kuten tonttipaikan läheisyys, hyvät kulkuyhteydet tai toisaalta kuivatusvaikeudet eivät vaikuta arvosteluun. Sen sijaan mättäisyys ja pohjamaan laatu, viimeksin mainittu varsinkin ohutturpeisilla mailla, otetaan huomioon arvostelussa. Näin ollen voidaan sanoa, että käytetty viljelysarvoluokittelu ei täsmälleen vastaa jyvitystä eikä toisaalta myöskään varsinaista boniteettiluokittelua. Tosin tutkimusten alkuaikoina käytettiin yleisesti boniteettinimitystä, mutta silloinkaan se ei vastannut boniteettikäsitettä. Nykyisin käytetään vastaavasti viljelysarvo-nimitystä.

Pohjana nyt esitetylle Suoviljelysyhdistyksen tutkimustoiminnalle ovat mainitun yhdistyksen ennen vuotta 1923 suorittamat suotutkimukset. Ne saivat alkunsa neuvontatoiminnan yhteydessä jo 1890—luvun loppupuolella ja kehittyivät varsin huomattaviksi v:sta 1905 alkaen. Suoviljelysyhdistys aloitti silloin ns. kihlakunnittaiset suotutkimuksensa, joita suoritettiin kaikkiaan 14 kihlakunnassa. Lisäksi toimitettiin erittäin rautateitten varsilla ym. alueilla samantapaisia tutkimuksia.

Joskaan näistä vanhemmista tutkimuk-

sista esitetyt tulokset eivät ole verlauskelpoisia myöhempien tutkimustulosten kanssa, johtuen niissä käytetystä mutasuo — rahkasuo- jaoittelusta ja siinä käytettyjen turvelaji-käsitteiden soittomme laatuun soveltumattomasta väljyydestä, luotiin suoritetuilla runsailla ns. botaanisilla ja turvekemiallisilla analyyseillä pohja myöhemmille tutkimuksille.

Vielä on edelläesitetyistä suotutkimuksista mainittava, että niiden yhteydessä kootut merkinnät ja kuvaukset arkistossa säilytetyissä kenttämuistiinpanoissa ja kartoissa tarjoavat monille suomaitamme koskeville niin hyötytieteellisille kuin puhtaasti tieteellisillekin tutkimuksille arvokkaan ja laajan aineiston, olipa sitten kysymys suokasveista, suotyypeistä tai turvelajeista. Käsittävähän vv:n 1923—50 tutkimukset lukumäärältäänkin jo yli 7500 tutkitun alueen muistiinpanot ja selvitykset, kunkin alueen ollessa kokonaispintaalaltaan keskim. yli 300 ha ja suopinta-alaltaan yli 150 ha.

Kirjoitukseen liittyvä viljelyskelpoisuustutkimusten tilasto julkaistaan seuraavassa numerossa.

On Investigations concerning Tillable Peat Soil by the Suoviljelysyhdistys (Society of peatland cultivation) and the ASO (the Colonization Section of the Ministry of Agriculture).

— Auvo Kotiaho.

SUOSEURA

Seuran ensimmäinen syyskokous pidettiin 23. 10. 51 prof. O. J. Lukkalan puheenjohtolla prof. E. Kivisen ollessa Amerikan matkalla. Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat: prof. U. Vartiovaara, tekn. tri. T. Juusela, dipl. ins. E. Ekman, C. Granqvist ja E. Häggblad, maat metsät. kand. P. Hanioja, agr. O. Heinonen, metsänhoitajat H. Eriksson, K. Håkansson, K. Karttunen, E. Kuusela, J. Pirinen, A. Talvenheimo, E. Valleala ja H. Ventola, metsäteknikot A. Haapasalo, Y. Kylmänen ja A. Pierräihä sekä kartoittaja K. Wendelin.

JÄSENMAKSUT

Suoseuran jäseniä kehoitetaan maksamaan tämän vuoden ja mahdollisesti aikaisempien vuosien maksamatta jääneet jäsenmaksut 250 mk vuodelta postisiirto-tilille 18658.